

Ta vare på smilet

Årsmelding 2014

TANNHELSE
ROGALAND

tannhelserogaland.no

ÅRSMELDING TANNHELSE ROGALAND FKF 2014

Årsmeldingen for 2014 lages elektronisk. Den presenteres og formidles på nettsiden vår, og ikke som eget hefte. Det er mulig å skrive ut en papirversjon, men det er ikke lagt arbeid eller ressurser i design eller layout. Vi er takknemlig for tilbakemeldinger vedrørende brukervennligheten på denne presentasjonsformen.

Ta vare på smilet

Styremedlemmer

Lisbeth von Erpecom Vikse (H), leder
Siv Storesund (Ap), nestleder
Terje Larsen (uavh.repr)
Christiane Howlid Dale (ansattes repr)
Gerd Hauge Anonsen (ansattes repr)

Varamedlemmer

Hild Sømnes (H)
Andreas Bjelland Eriksen (Ap), fra nov 2014
Inger Marie Åsbø (PP)
Tone Lande (ansattes repr)
Wenche Dyngen Kvamen (ansattes repr)

INNHold 2014

1. Beretninger fra styret og fylkestannlegen
2. Innledning – Mål og oppgaver
3. Behandlingsomfang
4. Økonomi
5. Tannhelseutvikling
6. TkVest/Rogaland
7. HMS
8. Personell
9. Kompetanse- og kvalitetsutvikling
10. Folkehelsearbeid
11. Utfordringer
12. Tabellvedlegg

1. BERETNINGER FRA STYRET OG FYLKESTANNLEGEN

Beretning fra styret

Tannhelse Rogaland har også i 2014 behandlet pasienter i henhold til de prioriteringer fylkestinget har vedtatt. I tillegg til vanlig behandling har vi også ansvar for å fremme god tannhelse i befolkningen og det arbeides kontinuerlig med å spre opplysning om hva den enkelte selv kan gjøre for å fremme tannhelsen. Gjennom folkehelsearbeidet er målet å sette hele befolkningen i stand til å bevare tennene for livet.

Styret følger nøye med på hva som blir utført av arbeid gjennom rapporteringer og tydelig saksforberedelse, og ønsker å gi positiv tilbakemelding på det gode og systematiske arbeidet som gjøres av alle de ansatte på klinikkene og foretakets ledelse.

I 2014 har vi fått på plass nye lokaler til TkVest/Rogaland, planlegging og innredning har tatt mye tid. Fylkeskommunen, gjennom vedtak i fylkestinget, sammen med statlige overføringer og Tannhelse Rogaland har sikret den økonomiske delen. Det har vært en spennende utvikling fra en spesialistklinikk til et kompetansesenter. Vi mener det er et fremtidsrettet vedtak som vil bli av stor betydning for pasientene og tannhelsen i Rogaland. En slik satsing har krevd mye av de involverte, og styret takker for arbeidet som er nedlagt hittil.

Det er også verd å merke seg fornyelsen som er gjort med Tannhelse Rogaland sine hjemmesider. De er virkelig fine, lett å bruke, informative og ryddig.

Styret er meget fornøyd med det arbeidet som er utført på alle klinikkene i Rogaland, det er viktig at alle våre pasienter får den behandling de har krav på. Det er også viktig at våre klinikker fremstår som moderne, gode arbeidsplasser der de ansatte trives og det føles trygt å være pasient.

Styret takker alle de ansatte på alle nivåer for innsatsen de gjør for å sikre et godt tannhelsetilbud til alle innbyggerne i Rogaland.

Lisbeth von Erpecom Vikse
Styreleder

Beretning fra fylkestannlegen

Årsmeldingen for 2014 beskriver tjenestene Tannhelse Rogaland har levert, økonomi og tannhelseutvikling, og den offentlige tannhelsetjenesten som arbeidsplass.

Foretaket leverte tannhelsetjenester i tråd med bestillingen fra fylkestinget for 2014, med et regnskapsmessig overskudd.

Antall pasienter i gruppe A (barn og unge) og gruppe D (ungdom på 19 og 20 år) som er under tilsyn på offentlige tannklinikker, har økt jevnt de siste årene i takt med befolkningsveksten. Tannhelse Rogaland har henholdsvis 98 og 92 % av alle som tilhører disse gruppene under tilsyn. I tillegg får stadig flere voksne pasienter tannhelsehjelp på offentlig tannklinikk, blant annet på kompetansesenteret som behandler pasienter henvist fra både offentlig og privat tannhelsetjeneste.

Tannhelse Rogaland har nå for første gang en spesialist i pedodonti (barnetannpleie), noe våre yngste pasienter vil få god nytte av fremover. Spesialisten som er rekruttert fra egne rekker, har gjennomført spesialiseringen ved universitetet i Oslo med lønnsmidler både fra staten og vårt utdanningsfond. Ytterligere 9 ansatte fikk midler fra utdanningsfondet i 2014 til spesialistutdanning eller mastergradskurs og -studier.

På nettsidene våre ligger en oversikt over aktuelle forskningsprosjekter som enten foregår ved forskningsavdelingen, eller som vi på annen måte er involvert i. Her ligger det også linker til artikler som ansatte har fått publisert. En av dem er en fagartikkel om tannhelsepersonellens rolle for å oppdage barn utsatt for mishandling eller omsorgssvikt.

En av de mest utfordrende sakene i 2014 har vært nye retningslinjer og bemanning av tannlegevakten i Stavanger og Haugesund. Turnusen for 2015 er nå i boks, og i all vesentlighet basert på frivillighet.

Takk til de som har bidratt til å dokumentere all aktivitet, og takk til alle ansatte i Tannhelse Rogaland for vel utført arbeid i 2014!

God lesing!

Helene Haver
Fylkestannlege

2. INNLEDNING – MÅL OG OPPGAVER

Tannhelse Rogaland FKF

Siden 1. januar 2004 har den offentlige tannhelsetjenesten i Rogaland vært organisert som et fylkeskommunalt foretak (FKF).

Tannhelse Rogaland ivaretar fylkeskommunens ansvar for den offentlige tannhelsetjenesten. Vi driver helsefremmende og forebyggende arbeid og gir gratis tannbehandling til prioriterte grupper. Vår hovedoppgave og målsetning å gi rett hjelp til rett tid og sette befolkningen i stand til å bevare tenner for livet.

Tannhelse Rogaland er den tjenesten i fylkeskommunen, bortsett fra offentlige kommunikasjon, som har størst kontakt med befolkningen. I 2014 var 170 823 rogalandinger under tilsyn av Tannhelse Rogaland.

Tannhelse Rogaland har 43 tannklinikker delt inn i 6 tannhelsedistrikter som ledes av hver sin overtannlege, og til sammen over 300 tannleger, tannpleiere og tannhelsesekretærer. Fylkestannlegen er daglig leder i foretaket, og har det overordnede ansvaret for den daglige driften. Tannhelse Rogaland driver tannlegevakt i Stavanger og Haugesund på lørdager, søndager og helligdager som er åpen for akutt tannbehandling.

Mål og oppgaver

Lov om tannhelsetjenesten (1983) pålegger fylkeskommunen følgende oppgaver:

- Tannhelsetjenesten skal spre opplysning og øke interessen for hva den enkelte og samfunnet kan gjøre for å fremme tannhelsen
- Ansvar for at tannhelsetjenester, medregnet spesialisttjenester, i rimelig grad er tilgjengelige for alle som bor eller midlertidig oppholder seg i fylket
- Tannhelsetjenesten skal organisere forebyggende tiltak for hele befolkningen
- Tannhelsetjenesten skal gi nødvendig forebygging og behandling til prioriterte grupper. Tilbudet skal være regelmessig og oppsøkende.

I St. meld nr. 35 (2006 – 2007) fremgår det at befolkningens tannhelse er betydelig forbedret de siste 30-40 år, men at ca. 10-15 prosent av barn og unge har tannhelseproblemer. Det store flertallet av voksne går regelmessig til tannhelsekontroll, men mange unnlater det av ulike grunner som for eksempel økonomi, angst, og livssituasjon. Vi har sosial ulikhet i tannhelse i Norge.

Regjeringen vil, som ett av tiltakene, styrke fylkeskommunen som forvaltningsnivå for tannhelsetjenesten. Dette skal skje gjennom blant annet å tillegge et følge med-ansvar for hele befolkningen når det gjelder tannhelse- og tjenesteforhold, styrking av fylkeskommunens rolle i folkehelsearbeidet og virkemidler knyttet til spesialisttjenester. Andre nye oppgaver som forslås lagt til fylkeskommunene er ansvar for forskning, fagutvikling og kvalitetsutvikling innenfor tannhelsetjenesten, inklusiv privat sektor.

Gratis tannbehandling til prioriterte grupper

Lov om tannhelsetjenesten bestemmer hvem som har rett på gratis tannbehandling.

I tillegg har Fylkestinget i Rogaland vedtatt at andre grupper også skal ha gratis tannbehandling på offentlig tannklinikk. Tilbudet om gratis tannbehandling skal gis i prioritert rekkefølge.

Voksne betalende pasienter er også velkommen på de offentlige tannklinikkene, både for at arbeidsdagen skal være faglig stimulerende for tannhelsepersonellet, gi økt kompetanse og for å opprettholde nødvendige økonomiske rammer.

Lovpålagte grupper med rett på gratis tannbehandling på offentlig tannklinikk **Gruppe A**

Barn og unge fra 0-18 år.

Tilbud: Fri behandling på offentlig tannklinikk. Betaler selv for idrettsskinner og evt. egenandel ved behov for tannregulering.

Gruppe B

Psykisk utviklingshemmede over 18 år

Tilbud: Fri behandling på offentlig tannklinikk.

Gruppe C1

Eldre, uføre og kronisk syke med opphold i somatiske/psykiatriske institusjoner som sykehjem, aldershjem, omsorgsbolig og sykehus.

Tilbud: Fri behandling på offentlig tannklinikk forutsatt at oppholdet vil vare utover 3 måneder. Kun akutthjelp dersom oppholdet er kortere.

Rusmiddelavhengige som oppholder seg i behandlingsinstitusjoner etter lov om spesialisthelsetjenesten og omsorgsinstitusjoner etter sosialtjenesteloven.

Tilbud: Fri behandling på offentlig tannklinikk når oppholdet har vart 3 måneder. Akutthjelp fra første dag.

Gruppe C2

Pasienter som mottar hjemmebaserte tjenester i åpen omsorg på grunnlag av vedtak etter helse- og omsorgstjenesteloven. Praktisk hjelp gir ikke rett til gratis tannbehandling.

Tilbud: Gratis nødvendig tannbehandling på offentlig tannklinikk når hjelpen gis minst 1 gang i uken og det er forventet at den varer utover 3 måneder. Hjelpen må ivareta et vesentlig pleiebehov for brukeren. Kun akutthjelp dersom hjelpen er av kortere varighet.

Gruppe D

Unge som fyller 19 og 20 år i behandlingsåret.

Tilbud: Betaler 25 % av honoraret inkludert tanntechnikerutgifter, unntatt for gitt behandling hvor trygderefusjon, helt eller delvis, vil dekke deler av kostnaden.

Ikke-lovpålagte grupper med rett på gratis tannbehandling på offentlig klinikk**Gruppe E1**

Fengselsinnsatte.

Tilbud: Innsatt med opphold lenger enn tre måneder skal tilbys tannhelseundersøkelse og behandling i tannklinikk i fengslet, eventuelt ved fremstilling utenfor fengslet. Både forebygging, nødvendig og/eller akutt tannbehandling dekkes av staten innenfor rammen av øremerkede tilskudd. Mer omfattende odontologisk rehabilitering skal imidlertid dekkes av innsattes egne midler, eventuelt med bidrag fra sosialtjenesten i vedkommende sin hjemkommune.

Gruppe E3

Personer med psykiske lidelser som får poliklinisk behandling i spesialisthelsetjenesten over en periode på minimum tre måneder.

Tilbud: Fri behandling på offentlig tannklinikk. Akutthjelp fra 1. dag.

Gruppe E4

Personer i pleie av pårørende. Pleiebehovet må attesteres av lege.

Tilbud: Fri behandling på offentlig tannklinikk når pleieperioden er forventet å vare utover 3 måneder. Akutthjelp fra 1. dag.

Rusmiddelavhengige

Rusmiddelavhengige som mottar kommunale tjenester etter sosialtjenesteloven § 4-2 a-d og § 4-3 på grunn av sitt rusmisbruk, i mer enn 3 måneder eller rusmiddelavhengige med LAR.

Tilbud: Fri behandling på offentlig tannklinikk, eller hos privatpraktiserende tannlege som Tannhelse Rogaland har avtale med. Akutthjelp fra 1. dag.

3. BEHANDLINGSOMFANG

Mål for tjenestefomfang er definert i årlig driftsplan og bestilling fra Fylkestinget. Tabell som viser antall under tilsyn, og pasientinntekter de siste årene fins i tabellvedlegget.

[Tabell: behandlingsomfang](#)

[Tabell: detaljert behandlingsomfang](#)

Antall i de prioriterte gruppene som har fått et tilbud i 2014, er 3 473 høyere enn driftsplan og bestilling. For gruppe B er antall under tilsyn 1 695, en liten nedgang på 28 fra 2013, men over bestilling.

Tannhelse Rogaland har hatt fokus på gruppe C2 (brukere som mottar hjemmebaserte somatiske-/psykiatriske tjenester), etter en revisjonsrapport fra 2007.

Nedgang i antall C2 forsetter også i 2014, som i all hovedsak skyldes en presisering og klargjøring av hvem som tilhører denne gruppen.

Tannhelsetilbud til rusmiddelavhengige ble opprettet i 2005/2006. Rusmiddelavhengige som mottar kommunale tjenester eller er under LAR (legemiddelassistert rehabilitering) har rett til gratis tannbehandling enten på offentlig tannklinikk i Tannhelse Rogaland eller gjennom avtaler vi har med et 20-talls privatpraktiserende tannleger. Tilbudet er nå godt etablert og utgiftene er økt betydelig. Avtalen med private tannleger ble derfor revidert i 2013. Erfaringer med driften viser at for denne pasientgruppen er det vanskelig å få til et like effektivt behandlingsopplegg som for andre prioriterte grupper.

Antall under tilsyn i gruppe D er økt fra 85 % (2009) til 92 % i 2014. Det er kanskje noe lettere å huske timeavtalene etter at vi begynte med SMS-varsling.

Antall undersøkt og behandlet i gruppe F var 26 425. Totalt brukte de offentlige tannklinikkene 70 % av tiden på prioriterte grupper i 2014, og 30 % på betalende pasienter. Det er stor variasjon i tidsbruken mellom kommuner uten privat tannhelsetjeneste kontra byområder hvor tannlegedekningen er høyere.

Behandling i narkose og lystgass

Tannhelse Rogaland gir tilbud om behandling i narkose for prioriterte grupper i samarbeid med Haugesund sjukehus og Stavanger universitetssjukehus. I alt ble det gjennomført 193 tannbehandlinger i narkose ved de to sykehusene, 19 færre enn i fjor. For 88 av pasientene var ventetiden under 3 måneder, og for 105 mer enn 3 måneder. Det gjøres i midlertidig individuelle vurderinger, slik at småbarn og de med størst behov tas inn raskere.

I 2014 har TkVest/Rogaland, Haugesund, Lura, Sauda, Sokndal og Varhaug tannklinikker gitt tilbud om lystgassanalgesi og mottatt henvisninger fra andre tannklinikker. Annen premedikasjon for engstelige pasienter som ikke mestrer behandlingssituasjonen benyttes også. Totalt 151 pasienter var innom disse teamene i løpet av året.

Odontofobiteamene

Odontofobiteamene TOO skal gi et tilbud til de som trenger hjelp for å kunne mestre vanlig tannbehandling. Denne hjelpen er kostnadsfri. I Rogaland er det opprettet tre team, i Haugesund, Stavanger og Sandnes. Teamene skal på oppdrag av Helsedirektoratet være et tilrettelagt tannbehandlingstilbud for personer som har blitt utsatt for tortur, overgrep eller som har odontofobi. Det er behandling av tannhelserelaterte angstlidelser som er hovedoppgaven og ikke selve tannbehandlingen. I noen tilfeller vil enkle tannbehandlingsprosedyrer inngå i den kognitive adferdsterapien og noe akuttbehandling kan være aktuelt.

Tannlegevakt

Tannhelse Rogaland har hatt tannlegevakt ved Stavanger tannklinikk og Haugesund tannklinikk siden 2000 og 2003. I 2014 hadde de henholdsvis 1 257 og 589 konsultasjoner. Samlet nettoutgifter for 2014 var på 1.346.000 kr mot 1.079.000 kr i 2013.

Tannlegevaktene er åpne for akutt tannbehandling lørdager, søndager og helligdager fra kl. 1300 til 1700, med telefontid fra kl. 1300 til 1630. Tannlegevaktens

åpningstider er kjent på legevaktene. Spesielt kan vaktene i Stavanger bli hektiske og det settes derfor inn ekstra team på travle høytidsdager. Tannhelse Rogaland tok i 2014 initiativ til et tettere samarbeid med legevaktene i fylket slik at barn og unge med akutte tannskader kan få rask hjelp.

4. ØKONOMI

Regnskapet for 2014 viser netto mindreforbruk på 14.401.876,49 kr i forhold til budsjett.

Tabell: Nøkkeltall økonomi

Utgifter

Utgifter til fast lønn, vikarer/ekstrahjelp og overtidslønn er i henhold til budsjettet. Det er merutgifter til arbeidsgiveravgift og KLP på 4 mill. kr, og til bonus og overtidspolis på 0,9 mill. kr.

I prosjektene kjøp av tjenester til ruspasienter, styreutgifter, folkehelse, bedriftshelsetjeneste og rekruttering til TkVest/Rogaland er det et tilsynelatende samlet mindreforbruk på 800.000 kr. Det er brukt litt mindre til bedriftshelsetjeneste, folkehelse og styreutgifter, men mer til kjøp av tjenester til ruspasienter. Prosjektet rekruttering til kompetansesenteret er ikke fullstendig, og det skyldes feil i lønssystemet fra oppdatering midtveis i året.

Inntekter

Pasientinntektene var 90,8 mill. kr som er 8,3 mill. kr høyere enn budsjettet. Overføringer fra Staten var som budsjettet på 9 mill. kr. Lavere sykefravær i 2014 ga 1 mill. kr mindre i sykepengerefusjon enn budsjettet, mens fødselspengerefusjon ble 1,6 mill. kr mer enn budsjettet.

Overført overskudd på 8,7 mill. kr fra 2013 settes av til disposisjon utdanningsfond (2 mill. kr), medisinskteknisk utstyr (3 mill. kr), nye tannklinikker (3,2 mill. kr) og ny IKT-løsning med overgang til Microsoftbasert infrastruktur (2 mill. kr).

Investeringer og medisinteknisk utstyr og IKT

Det er brukt 3,2 mill. kr til medisinteknisk utstyr på tannklinikkene i 2014. I tillegg kommer kostnader til mindre ombygginger og nye tannklinikker:

Nye Finnøy tannklinikk stod klar i september 2014 med tilsammen 3 behandlingsrom. Egersund tannklinikk er utvidet med 1 behandlingsrom.

IKT

Det er i 2014 brukt 1 mill. kr til IKT-utstyr og -programvare på tannklinikkene. Fra 2012 har øremerkede midler til IKT for Tannhelse Rogaland vært skilt ut på eget ansvar/prosjekt

5. TANNHELSEUTVIKLING

Tannhelse Rogaland FKF rapporterer hvert år tannhelseutvikling på indikatorårskullene 5-, 12- og 18-åringene.

Sosial- og helsedirektoratet kommer i veilederen "Tenner for livet" (1999), med anbefalinger om individuelle innkallingsintervall og lengden av disse. Anbefalingene følges også for indikatorårskullene. Det finnes en rekke faglige, økonomiske og etiske grunner for å følge anbefalingene, både i offentlig og privat tannhelsetjeneste. Undersøkelser har vist at det er faglig forsvarlig å forlenge innkallingsintervallene opp mot 24 måneder for individer med god tannhelse. For andre, kan det være behov for oppfølging med kortere intervaller. Det kan derfor være grunn til å anta at tannhelsen for alle 5-, 12- og 18-åringene er bedre enn statistikken viser.

Det må også tas hensyn til at det kan være til dels store lokale variasjoner innen ett og samme tannhelsedistrikt.

Tabell: Kariesstatistikk 5-, 12- og 18-åringene

5-åringene

Vi ser av tallene for 2014 at tannhelsesituasjonen for 5-åringene i Rogaland har stabilisert seg på et høyt nivå, som for 2013. I 2014 var 83,5 % av de undersøkte 5-åringene uten hull i tennene (dmft = 0). Landsgjennomsnittet for 2013 var 83 %.

Tabell: Kariesfrie 5-åringene

Andelen kariesfrie 5-åringene, varierer fra 82,3 % til 84,2 % mellom distriktene. Innenfor distriktene, kan man finne større variasjoner. Det er også store individuelle forskjeller i tannhelse.

Tannhelse Rogaland har satset mye på folkehelsearbeid i denne og yngre aldersgrupper over flere år, gjennom samarbeid med helsesøstre, tiltak på helsestasjoner og i barnehager. Se mer i avsnittet om folkehelsearbeid.

12-åringene

Gjennomsnittlig antall tenner med karies og fyllinger (DMFT) for 12-åringene i Rogaland var 0,98 i 2014. Dette er noe bedre enn for 2013 (1,06). Landsgjennomsnittet var 1,0 i 2013.

Tabell: DMFT for 12-åringene

Det er svært gledelig å observere at alle distrikter kan rapportere, den samme gode, eller forbedring i tannhelsen i forhold til 2013. Andelen 12-åringene helt uten sykdom i permanente tenner, var for Rogaland 60 % i 2014. En solid bedring fra 2013 hvor andelen var 56 %. Landsgjennomsnittet i 2013 var 57 % (DMFT = 0).

18-åringene

Gjennomsnittlig antall tenner med karies og fyllinger (DMFT) for 18-åringene i 2014 i Rogaland var 4,37. Dette er lavere enn de siste årene. Når det gjelder 18-åringene helt uten sykdom i permanente tenner, var dette tallet i 2014 18 %. Landsgjennomsnittet i 2013 var 20 % (DMFT = 0).

Tabell: DMFT for 18-åringer

Sluttkommentar

Tannhelseutviklingen har de siste årene for Rogaland vist en solid forbedring. Denne trenden videreføres i 2014, med svært gledelige tall for hele fylket. Mye taler for at Tannhelse Rogalands satsning på folkehelse og forebyggende aktivitet, nå virkelig gir resultater.

Den gruppen med størst forbedringspotensial i forhold til landsgjennomsnittet, er fortsatt 18-åringene. Her ligger Rogaland 1-2 % under landsgjennomsnittet når det gjelder individer helt uten karieserfaring.

6. TANNHELSETJENESTENS KOMPETANSESENTER VEST/ROGALAND

Formål

Formålet med kompetansesenteret er å:

- øke tilgjengeligheten til spesialisttannlegetjenester for befolkningen i regionen
- drive rådgivning overfor en samlet tannhelsetjeneste og befolkningen
- være en henvisningsinstans
- bidra til forskning og faglig utvikling i tannhelsetjenesten fra offentlig og privat sektor
- bidra til rekruttering og stabilisering av tannhelsepersonell i regionen
- drive etterutdanning av tannhelsepersonell
- i samarbeid med odontologiske læresteder tilby klinisk praksistrening for tannleger under spesialistutdanning.

Organisering

Samarbeidsavtalen mellom fylkeskommunene Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane opphørte i 2014. TkVest/Rogaland er nå et selvstendig kompetansesenter. Ny overtannlege tiltrådte mai 2014.

Kunnskapsoppbygging og kompetansespredning

- *Rådgivning, veiledning.* Dette skjer i utstrakt grad gjennom spesialistenes daglige kontakt med den utøvende tannhelsetjenesten.
- *Hospitering.* Det har vært hospitering innen kirurgi og endodonti. Hensikten er å dyktiggjøre hospitanten og gjøre vedkommende sikrere som selvstendig tannlege.
- *Kursing.* Spesialistene har holdt kurs både for personell i Tannhelse Rogaland og eksterne kurs både i Rogaland og utenfor fylket.
- *Fagmøter.* Det avholdes ca 3 ganger pr mnd lunsjmøter med kasuspresentasjoner. Ca 1 gang pr mnd er det fagmøter med tverrfaglige temadiskusjoner.

Forskning

Det ble vedtatt en strategiplan forskning for TkVest. Strategiplanen fremsetter følgende visjon: Forskning i TkVest skal ha høy kvalitet, gi ny kunnskap og bidra til

utvikling av tannhelsetjenesten. Helsedirektoratet startet i 2014 arbeidet med en nasjonal strategiplan.

Forskningsprosjekter TkVest/Rogaland driver eller deltar i:

- *Forekomst av erosjoner blant 16-18 åringer i Rogaland*. Samarbeid med Universitetet i Oslo
- *Kunnskap om tannhelse, forebyggende tiltak rettet mot 12-åringer*. Samarbeid med Universitetet i Bergen
- *Tannbehandling av ruspasienter*. Master of Science-prosjekt knyttet til Universitetet i Reykjavik.
- *Smerte og placebo*. Samarbeid med Psykologisk institutt ved NTNU og Senter for odontofobi i Bergen
- *Effect of PARTIAL excavation of PRIMARY deep CARIES in permanent teeth – PAPRICA*. Multisenterstudie koordinert fra Universitetet i København
- *7 prosjekter vedrørende JIA (kjeveledd og barneleddgikt)*. Flere samarbeidspartnere nasjonalt og internasjonalt, men hovedsaklig Universitetet i Aarhus.

Spesialisttannleger

Det drives langsiktig rekruttering gjennom økonomisk støtte til spesialistkandidater mot bindingstid etter utdanning. Styret for Tannhelse Rogaland opprettet i 2012 et utdanningsfond som blant annet finansierer slik støtte.

I 2014 var 8 spesialistkandidater under utdanning:

- 2 kandidater i pedodonti/barnetannpleie – en fullførte utdanningen sommeren 2014 og begynte ved TkVest/Rogaland som første pedodontist i fylket
- 1 kandidat i kjeve- og ansiktsradiologi
- 1 kandidat i oral kirurgi. Denne kandidaten har høsten 2014 vært ved TkVest/Rogaland som et ledd i desentralisert spesialistutdanning, der det i denne sammenheng ble inngått avtale med UiB om klinisk praksis.
- 1 kandidat i endodonti
- 2 kandidater i protetikk – en begynte høsten 2014
- 1 kandidat i kjeveortopedi.

En oralkirurg begynte i nyopprettet stilling. Dette er et samarbeid mellom Stavanger Universitetssykehus og TkVest/Rogaland.

Sykehusodontologi

TkVest/Rogaland sitt prosjekt som skal kartlegge behovet for odontologiske tjenester ved Stavanger Universitetssykehus fortsatte i 2014. Helsedirektoratet fullfinansierer prosjektet. En tannlege er tilsatt som prosjektleder i en 20 % stilling i ca 2 år. Det er en styringsgruppe med representanter fra sykehusledelsen og Tannhelse Rogaland.

Nye lokaler

TkVest/Rogaland skal flytte inn i nye lokaler i Torgveien 21, 3.etasje, der Stavanger Universitetssykehus har etablert dagkirurgisk enhet i etasjene under.

Det er inngått avtale med Helse- og omsorgsdepartementet, der departementet dekker 50 % av investeringskostnadene. I april vedtok fylkestinget enstemmig en finansieringsmodell der fylket dekker de resterende 50 %. Staten vil dekke 60 % av årlige husleieutgifter. Det har siden april 2014 pågått et forprosjektarbeid med

romfordeling og tegninger, og der de ansatte har medvirket. Prosjektleder er engasjert. Høsten 2014 ble det arrangert studietur der også styret for Tannhelse Rogaland deltok. De nye lokalene er beregnet driftsklare rundt årsskiftet 2015/16.

Økonomi

Staten ved Helsedirektoratet har også i 2014 fulgt opp finansielt ved tildeling av tilskuddsmidler. Det gjelder både TkVest/Rogaland, TOO-prosjektet og sykehusprosjektet. Fylkestinget ekstrabevilget 2 mill. kroner første gang i 2010, øremerket utvikling av kompetansesenteret. Samme beløp er videreført etterfølgende år. Dette har vært en god og nødvendig medfinansiering til utvikling av kompetansesenteret.

7. HMS – HELSE, MILJØ OG SIKKERHET

Å forbygge sykefravær og legge til rette for et høyt nærvær krever systematisk arbeid fra ledelsen. HMS og kvalitetsutvikling skal være en viktig del av det arbeidet som blir utført hver eneste dag på alle områder i Tannhelse Rogaland FKF.

AMU

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) i Tannhelse Rogaland har hatt 5 møter og behandlet 38 saker i 2014. Grunnopplæringen i arbeidsmiljø er obligatorisk for alle verneombud og medlemmer av AMU. Opplæringen i 2014 ble gitt av Stamina Helse (bedriftshelsetjeneste), og gikk over to kursdager. Det var fire ansatte som tok del i opplæringen.

Skader

Det er meldt om 31 skader eller "nesten-uhell" under arbeid på tannklinikkene i 2014. Skadene (hovedsakelig stikk og kutt) følges opp etter vedtatte rutiner, om nødvendig i samarbeid med fastlege eller HMS-seksjonen.

Satsningsområder HMS – K 2014

I 2014 har Tannhelse Rogaland hatt følgende særskilte satsningsområder innen HMS og kvalitet: IA-handlingsplan, implementering av kvalitetssystemet QM+ og anbud elektronisk stoffkartotek.

Tannhelse Rogalands handlingsplan for IA-arbeid

De overordnede målene er:

- Dyrke organisasjonskultur med fokus på nærvær, toleranse og mangfold
- Forebygge og redusere sykefravær, bedre arbeidsmiljøet, samt hindre utstøting og frafall fra arbeidslivet
- Fokuserer på den enkeltes plikt til aktiv medvirkning i HMS. Og IA-arbeid sammen med partene

I tillegg til disse overordnede målene er det satt opp tre delmål:

- Styrke jobbnærvær og forebygge sykdom
- Tilrettelegging ved behov - Tannhelse Rogaland legger forholdene til rette for personer med redusert funksjons- og arbeidsevne

- Avgangsalder – Tannhelse Rogaland legger til rette for at ansatte gis mulighet til å utsette avgangsalder

I IA-avtalen er det et mål at det skal etableres rutiner for to årlige møter mellom ledelse, tillitsvalgte og verneombud hvor IA- arbeidet er eneste tema. I 2014 ble det avholdt to møter. Tema 23. mai var oppfølging av sykemeldt/dialogmøte. 11. november var hovedtemaene verneombudets rolle og hverdag, samt et kurs fra NAV arbeidslivssenter med tittel «Fra lærling til senior- livsfaseperspektivet».

Sykefravær

Sykefraværet var totalt 5,08 % mot fjorårets sykefravær på 6,46 %. Nedgangen i sykefraværet forklares med nedgang i langtidssykemeldte i 2014.

Som et ledd i systematisk arbeid for å få ned sykefravær blant gravide arbeidstakere ble det i 2014 opprettet en egen temaside «Gravid og i jobb» i Kvalitetshåndboken (intranett). Her finner gravide arbeidstakere informasjon og tips for å stå lenger i arbeid under svangerskapet. Siden inneholder også intervju med tre ansatte som forteller om tilrettelegging på arbeidsplassen under svangerskapet.

Tabell: sykefravær

Tanntrimmen 2014

I 2014 deltok 60 ansatte på «tanntrimmen». For å være med, må man trimme 30 minutter eller mer tre ganger pr. uke. Alle "tanntrimmere" deltar i trekning av gavekort. I 2014 fikk 47 personer gavekort på 1 000 kroner, mens tre personer fikk gavekort på 5 000 kroner hver.

Jentebølgen

Jentebølgen er et mosjonsløp for jenter i alle aldre. I Rogaland arrangeres det i Sandnes og i Kopervik. Nær 50 kvinner fra Tannhelse Rogaland deltok i Jentebølgen 2014.

Implementering av kvalitetssystemet QM+

I 2014 innførte Tannhelse Rogaland det elektroniske avvikssystemet QM+. Implementeringen av systemet skjedde våren 2014 etter at det var gjennomført pilot på to tannklinikker. I systemet rapporteres skader på ansatte og avvik på HMS og informasjonssikkerhet. I tillegg meldes serviceoppdrag til teknikere om feil på utstyr på klinikkene. Tilbakemeldingene fra de ansatte sommeren 2014 viste at systemet er godt mottatt.

Informasjonssikkerhet

November 2014 ble den årlige sikkerhetsrevisjonen på informasjonssikkerhet gjennomført på alle tannklinikkene og fylkestannlegekontoret. Sikkerhetsrevisjon på EPJ ble gjennomført i desember. Alt i alt er informasjonssikkerheten i foretaket god, vi har mange bevisste medarbeidere.

8. PERSONELL

Sammensetning – likestilling

Tannhelse Rogaland har 322 ansatte fordelt på 27 nasjoner. 111 tannleger, 38 tannpleiere, 129 tannhelsesekretærer, 8 ledere med personalansvar, 13 konsulenter, rådgivere og fagleder, 2 serviceteknikere, 2 psykologer og 19 renholdere. I tillegg er det mange ansatte fordelt på de ulike yrkesgruppene som for tiden er i permisjon.

I løpet av 2014 var 39 personer i foreldrepermisjon (29 tannleger, 1 tannpleier, 9 tannhelsesekretærer). 4 personer tok ut fedrekvote (2 tannleger, 1 tannpleier og 1 servicetekniker). 11 personer tok ut ulønna foreldrepermisjon i etterkant av den lønna permisjonen (7 tannleger, 1 tannpleier og 3 tannhelsesekretærer).

Likestilling er noe en bestreber seg på å ha fokus på i personalpolitikken generelt, selv om dette er en utfordring ettersom få menn søker utdanning som tannhelsesekretærer eller tannpleiere. I de senere årene har det også blitt færre menn som søker seg til tannlegestudiet. Hele 70 % av de som ble tilbudt plass ved odontologistudiet ved UiO høsten 2012, var kvinner.

I Tannhelse Rogaland er 85 av 111 tannleger kvinner.

Tabell: Oversikt ansatte 2014

Medarbeidersamtaler

Det er et mål at det skal gjennomføres årlige medarbeidersamtaler i Tannhelse Rogaland FKF. Oppsummering av medarbeidersamtaler 2014 viser at det er høy trivsel blant de ansatte. Et av tannhelsedistriktene så tidlig i 2014 at de ikke ville komme i mål med samtalene, de ble derfor forskjøvet til nyåret 2015.

Forholdet til ledelsen er viktig. De ansatte ønsker at det skal være en viss nærhet til nærmeste leder, og at lederen skal være lydhør og følge opp de ansatte på en positiv måte. Det gledelige er at de aller fleste opplever forholdet til nærmeste leder som godt.

Rekruttering og stabilisering

Rekrutteringen til ledige til tannlegestillinger går langt lettere nå enn tidligere år. Det merkes på søkerlistene at det er mange norske ungdommer som tar sin utdanning i utlandet. Ved årsskiftet er det to vakante tannpleierstillinger og en vakant stilling som spesialist i periodonti.

Ledige stillinger annonseres i fagtidsskrifter og på www.tannhels erogaland.no.

Tannhelse Rogaland skal konkurrere om personell med privat praksis og med andre fylkeskommuner. Lønnsmessig er det ikke mulig å konkurrere med privat praksis. I tillegg kan det være spesielle utfordringer knyttet til det å arbeide på mindre klinikker hvor man ikke drar nytte av et større faglig miljø.

Tannhelse Rogaland har i løpet av 2014 hatt 7 tannlegestudenter, 4 tannpleierstudenter og 12 tannhelsesekretærelever utplassert på tannklinikkene i såkalte praksisuker. Studentene skal få innblikk i, og forståelse for, det daglige arbeidet ved tannklinikkene samt studere den offentlige tannhelsetjenesten. I tillegg hadde 10 tannlegestudenter arbeid hos oss sommeren 2014.

Dette er gode rekrutteringstiltak, og samtidig faglig stimulerende for veilederne.

Tabell: Turnover

Seniorkurs

Rogaland fylkeskommune arrangerer hvert år et pensjonsforberedende kurs for ansatte over 60 år samt egne samtaler med rådgivere fra KLP.

Bonus og overtidspørraksis

Bonus for arbeidsåret 2014 ga gode resultater for de ansatte. Distriktenes kursbudsjetter får tilført kursmidler fra bonuspotten.

Avtale om overtidspørraksis gir ansatte mulighet til å bruke tannklinikkene etter ordinær arbeidstid, og fungerer også som er stabiliseringstiltak. Overtidspørraksis skal ikke gå utover inntjeningen og driften på dagtid.

Etikk

Fylkestinget har vedtatt etiske retningslinjer for ansatte i fylkeskommunen. Disse gjelder også for Tannhelse Rogaland. For å sikre en høy etisk standard i virksomheten gjennomføres internkontroll etter vedtatte retningslinjer. Med innføringen av QM+ og gjennomføringen av prosjektet «Vi spiller på lag» ble det også satt fokus på sikkerhets- og kvalitetskultur i organisasjonen. Ulike temaer på distriktsmøter og på kvalitetssirkler på klinikkene bidrar også til kunnskap om og bevisstgjøring rundt etiske utfordringer i hverdagen. I tillegg sitter fylkestannlegen i etikkutvalget i Rogaland fylkeskommune.

Ny livsfasepolitikk i Rogaland fylkeskommune

Rogaland fylkeskommune innført i 2014 ny livsfasepolitikk for ansatte i fylkeskommunen. Den nye livsfasepolitikken viderefører allerede eksisterende seniortiltak, med unntak av seniortillegget som fases ut. Det ble også innført en 80/90-ordning for småbarnsforeldre, som 7 ansatte i Tannhelse Rogaland har fått innvilget for ett år.

9. KOMPETANSE- OG KVALITETSUTVIKLING

Tannhelse Rogaland har en plan for kompetanse- og kvalitetsutvikling. I følge den skal alle ansatte tilbys 36 timer med kurs og kompetanseutvikling pr. år. Det samsvarer med plikten som autorisert helsepersonell har til å holde seg faglig oppdatert.

Tabell: Tid brukt til kurs

Kompetanseutviklingen skjer hovedsakelig på distriktsmøtene, personellmøtet og lokale og sentrale kurs i tannlegeforeningen. For hvert distrikt lages det en årlig opplæringsplan.

Tannhelse Rogaland har et introduksjonsprogram for nyansatte som inkluderer et introduksjonsmøte hvor det gis en innføring i Tannhelse Rogalands oppgaver og

målsetninger, og generell informasjon om rutiner og prosedyrer, men introduksjonsmøtet for 2014 ble av praktiske årsaker ikke gjennomført.

I tillegg er det etablert en ordning hvor alle nyansatte får en fadder de første seks månedene. Hensikten med dette er å gi den nyansatte en trygghet på klinikken, og at den nyansatte vet at det er en person som har særskilt ansvar for en. Men fremdeles ligger det faglige ansvaret hos overtannlegen.

Det er avholdt elleve ledermøter i 2014. Der tas aktuelle saker mht drift, produksjon, opplæring og budsjett opp. Resymè fra møtene inneholder mye nyttig informasjon til tannklinikkene og legges i Kvalitetshåndboken på intranett.

5 ansatte fikk tildelt stipend fra AMU, hver på kr. 10.000.

Utdanningsfond

Styret vedtok å avsette 2 mill. av overskuddet i 2013 til videreføring av utdanningsfond til ansatte under spesialistutdanning/ videreutdanning.

Tannhelse Rogaland har inngått avtaler om lønn/stipend med 1 spesialistkandidat i protetikk i 2014.

Til sammen har Tannhelse Rogaland 7 kandidater under spesialistutdanning. 3 kandidater er ved odontologisk fakultet i Oslo, 4 kandidater er ved odontologisk fakultet i Bergen. Spesialitetene som disse kandidatene er fordelt på er: pedodonti: 1, radiologi: 1, endodonti: 1, oral kirurgi: 1, protetikk: 2, kjeveortopedi: 1

1 tannpleier gjennomfører «MHPCC - Master of Fealth Promotion and Community Care» ved Høyskolen i Gjøvik og fylkestannlegen har i 2014 gjennomført kurset Ledelse; makt og mening som en del av BIs Executive Master of Management. Utdanningsfondet har dekket permisjon med lønn og kursutgifter.

Nasjonal sikkerhetsmåned

Rogaland fylkeskommune, inkludert THR var i oktober med på nasjonal sikkerhetsmåned 2014. Alle ansatte har i løpet av kampanjeperioden fått to ukentlige eposter med minikurs om informasjonssikkerhet. Dette har bestått av f.eks rutiner i forhold til passord, bruk av mobiltelefon osv.

TANK

Tannlegeforeningens nettbaserte kurs, Tank, er et kurstilbud som i sin helhet skal gjennomføres på nettet. 9 tannklinikker i Tannhelse Rogaland testet ut hygienekurset, mens systemansvarlig IKT testet ut informasjonssikkerhetskurset. Erfaringene fra begge kurs er positive.

Kurs i maskinell endodonti/rotfylling

Det har i 2014 blitt avholdt kurs i maskinell endodonti for ansatte i Tannhelse Rogaland. Kurset ble avholdt på Rogaland spesialisttannklinikk

Kurs i kirurgi/buttons

Det er avholdt «button-kurs». Aktuelle kandidater ble utplukket av overtanlegene. Ett kurs ble holdt i Nord-fylket og ett kurs på TkVest/Rogaland for Sør-fylket. Kursholdere var kjeveortoped ved TkVest/Rogaland og spesialistkandidat i oral med/oral kirurgi.

Veileder for tannhelsetjenester til barn og unge

Helsedirektoratet utga våren 2011 en veileder i god klinisk praksis i tannhelsetjenesten. Mye av det som står i denne veilederen vil også gjelde i forhold til barn og unge, men de konkrete terapianbefalingene er tilpasset det permanente tannsettet hos voksne. Det er behov for andre anbefalinger for barn og unge. Helsedirektoratet er derfor i gang med utarbeidelse av en veileder for ledere og helsepersonell i den offentlige tannhelsetjenesten og andre som yter tannhelsetjenester til barn og unge.

Det overordnede målet er en optimal munnhelse, samt reduksjon av sosiale, etniske, geografiske, kjønnsrelaterte og sykdomsrelaterte ulikheter i munnhelsen hos barn og ungdom 0-18 år. Veilederen skal videre bidra til at tannhelsetjenesten følger opp bestemmelser i lovverket, bl.a. opplysningsplikten til barneverntjenesten.

Det er nedsatt en ekstern arbeidsgruppe som består av spesialister i pedodonti, kjeveortopedi og samfunnsodontologi, samt allmenn tannlege, tannpleier og tannhelsesekretær, helsesøster og brukerrepresentanter. En tannlege fra Tannhelse Rogaland representerer de offentlige tannlegene i denne gruppen.

10. FOLKEHELSEARBEID – AKTIVITETER I 2014

Tannhelse Rogaland arbeider for et kunnskapsbasert folkehelsearbeid og vårt mål er å sette befolkningen i stand til å bevare tenner for livet. For å oppnå dette samarbeider vi med ulike aktører innenfor helse- og omsorgstjenester, folkehelserådgivere i kommuner, planleggere, skoler og frivillige organisasjoner.

Organisering av arbeidet

Det er en tannpleier/folkehelsekoordinator i hvert av de 5 tannhelsedistriktene. Tannpleier/folkehelsekoordinator har, sammen med overtannlege og folkehelserådgiver ansvar for å planlegge, gjennomføre og evaluere folkehelsearbeidet i distriktene. Tannpleier/folkehelsekoordinator har jevnlige samlinger med hverandre og folkehelserådgiver. For tannpleier/folkehelsekoordinator er også samarbeidet med overtannlegen og de andre tannpleierne i distriktet avgjørende for et godt resultat.

Tabell: Tid brukt til folkehelsearbeid

Tabell: Antall bekymringsmeldinger til barnevernet

Tiltak mot prioriterte grupper

Folkehelsearbeid dreier seg om forebygging, og det oppnår vi best når vi evner å sette i verk tiltak på et tidlig stadium. Jo tidligere gode vaner innarbeides, jo større sjanse er det for at disse implementeres og bidrar til å sikre den enkelte gode vaner resten av livet. Tiltak som ivaretar aspektet med tidlig intervensjon er derfor gitt høy prioritet:

Helsestasjoner

Tannhelse Rogaland har et godt samarbeid med helsestasjonene. Det avholdes regelmessige møter med helsesøstrene, og alle helsestasjonene i fylket deler ut poser som inneholder tannbørste, tannkrem og brosjyre til alle ettåringene.

Barneskoler

Det har blitt gjennomført undervisning for barn i 1. til 3. klasse i noen distrikter. Her har det vært fokusert på 6-årsjeksene, matpakke, tannpuss 2 ganger daglig og vann som tørstedrikk. Målet er å skape gode holdninger og kunnskaper om helse og tannhelse.

12-årsprosjekt

I Sør-Jæren tannhelsedistrikt (unntatt klinikkene i Sokndal og Moi) blir alle 12-åringer innkalt til et annerledes besøk på tannklinikken. Det blir gjort en rutinemessig kontroll med røntgen, samtidig som alle får opplæring i munnstell, sunn kost, og vann som tørstedrikk. Tannhelsepersonellet informerer om hvordan unngå å få hull i tennene og syreskader. Under besøket er det også konkurranse med premie. Når 12-åringen går hjem får de med seg tannbørste, tannpasta, og frukt.

Ungdomsskoler

I flere år har Tannhelse Rogaland tilbudt «Tanntastisk» for 8. klasse i ungdomsskolen. Ved å fokusere på tannhelse og helse generelt, tar undervisningsprogrammet et helhetlig tak i dagens helseproblematikk på en utradisjonell måte. Grunnpilarene for kosthold og livsstil blir dannet i ung alder, og hovedtanken bak «Tanntastisk» er tidlig innsats for livslang læring. Med bruk av teori og praksis synliggjør «Tanntastisk» på en spennende måte at tannhelse henger sammen med generelle holdninger til helse, hygiene, kosthold, snus, tobakk og andre rusmidler og fysisk aktivitet. «Tanntastisk» omfatter langt mer enn det som skjer i munnen, og gjennom undervisningsprogrammet får ungdommene økt forståelse for, og innsikt i begrepet helhetlig helse og tilhørende helsedeterminanter. I tillegg er det et siktemål at elevene skal få tro på egne evner og vilje til å endre helseatferd. I 2011 kjøpte den offentlige tannhelsetjenesten i Hordaland rettigheter til «Tanntastisk».

I 2014 ble det gjennomført en spørreundersøkelse blant elever og lærere i Rogaland og Hordaland i forbindelse med evaluering av «Tanntastisk»-programmet.

Spørreundersøkelsen ble gjennomført med hjelp av Analyse, utgreiing, og dokumentasjon (AUD), Hordaland fylkeskommune. Vi ønsket blant annet svar fra respondentene om hva et folkehelseprogram for ungdomsskolen bør inneholde.

Svarene fra denne undersøkelsen skal danne grunnlaget for et nytt digitalt folkehelseprogram (HEART) for 8. og 9. klasse i ungdomsskolen.

Fluoropensling

I 2014 startet Stavanger tannhelsedistrikt opp to tiltak med fluoropensling to ganger årlig. Bakgrunnen for tiltaket er at det i enkelte områder i distriktet ikke har vært den ønskede nedgang i utvikling av karies for ungdommer mellom 12 og 18 år. Tiltaket er iverksatt på ungdomsskolene på Hundvåg, og på Johannes læringssenter. Johannes læringssenter er en grunnskole for barn med innvandrer- og/eller flyktningbakgrunn i Stavanger kommune. På Hommersåk ungdomsskole i Sandnes tannhelsedistrikt er et årskull allerede fulgt gjennom 2,5 år med fluoropensling to ganger i året.

Asylsøkere og innvandrere

Befolkningen i Rogaland består av en voksende andel asylsøkere og innvandrere, ikke minst gjelder dette de tettest befolkede områdene og steder med asylmottak. I

disse områdene er det gitt høy prioritet til tiltak rettet mot både foreldre og barn. Møte med en ny kultur og et annet kosthold bidrar til at disse er svært utsatt for karies. Av tiltak som er satt i verk kan nevnes undervisning på asylmottak på Dale og Moi, på Sandnes læringssenter og Johannes læringssenter, på språkstasjonen på Bryne, i Sokndal og i Haugesund og Karmøy.

Ulike undervisningsoppdrag

Gjennom undervisning av elever, studenter og ansatte i ulike typer institusjoner, oppnår en at kunnskapen ikke bare når disse, men at de bruker kunnskapen videre til å hjelpe andre. Undervisning på skoler og i institusjoner har derfor vært en viktig del av tannpleiernes folkehelsearbeid.

Undervisning ved videregående skole, helsefagarbeidere

Ved mange av de videregående skolene i Rogaland blir det gjennomført undervisning for elever som skal bli helsefagarbeidere. Dette er viktig siden de fleste av disse elevene skal jobbe med eldre og syke etter endt utdanning.

Undervisning ved høyskole

Tannpleiere underviser i tannhelse for sykepleierstudenter ved høyskolen i Haugesund og Stavanger, og ved Diakonhjemmets høyskole (vernepleier) i Sandnes. Undervisningen på høyskolen Stord /Haugesund (HSH) er for både sykepleierstudenter og til de som tar videreutdanning innen eldre helse og samfunn (master).

Undervisning i institusjoner

Pleiepersonell på sykehjem og i boliger for psykisk utviklingshemmede får opplæring i munnpoleie av tannpleiere.

Undervisning av brukere av institusjoner

Tannpleiere møter ofte ulike brukergrupper i institusjon og andre grupper og gir dem undervisning i tannstell. Eksempler på dette er psykisk syke, unge psykiatrispasienter, reumatismepasienter, rusmiddelavhengige, seniorer og barselgrupper.

Eldre

Tannhelse Rogaland har i løpet av 2014 blitt invitert til å delta på møter i ulike pensjonistforeninger og eldreråd i Sør-Rogaland. Det er stor interesse for ulike stønadsordninger til tannbehandling, og hvordan en kan ta best mulig vare på tannhelsen i eldre år.

Funkishuset

Tannpleier i Sandnes tannhelsedistrikt er på Funkishuset i Sandnes to timer hver måned og informerer om tannhelse. Tannpleier gir tips og råd slik at den enkelte kan ivareta sin tannhelse til tross for en vanskelig hverdag. Det deles ut tannbørster, tannkrem og Xerodent-tabletter med fluor. Dette er et populært tiltak.

Rusmiddelomsorgen i Karmøy

Det er opprettet et samarbeid mellom helsestasjonen for rusmiddelavhengige i Karmøy og Tannhelse Rogaland. Tannpleier har besøkt helsestasjonen jevnlig etter at samarbeidet ble opprettet.

Kommunenes folkehelseforum og frisklivssentraler

Tannpleier/folkehelsekoordinator er medlem i flere kommuners folkehelseforum og frisklivssentraler. Dette er et resultat av systematisk arbeid med partnerskapsavtaler i folkehelse, både i Rogaland fylkeskommune og i Tannhelse Rogaland.

Annet

Tannhelse Rogaland har deltatt på felles kommunale aktiviteter i Karmøy kommune, som for eksempel "Gla dag" - prosjektet "Sunn og aktiv". Dette er et samarbeid mellom Karmøy og Haugesund kommuner rettet mot personer med utviklingshemming. Prosjektet har fokus på bevegelse og matglede.

11. UTFORDRINGER OG TILTAK I 2015

I Fylkestingets bestilling av tjenester fra Tannhelse Rogaland (sak 87/14) er hovedmålene for foretaket er i tråd med tidligere bestillinger fra fylkestinget (FT-sak 96/13) og følgende områder er prioritert:

- Beholde og rekruttere tannhelsepersonell
- Kompetanse- og kvalitetsutvikling
- Styrke folkehelsearbeidet
- Kvalitetssikre tilbudet til prioriterte grupper
- Videreutvikle TkVest/Rogaland

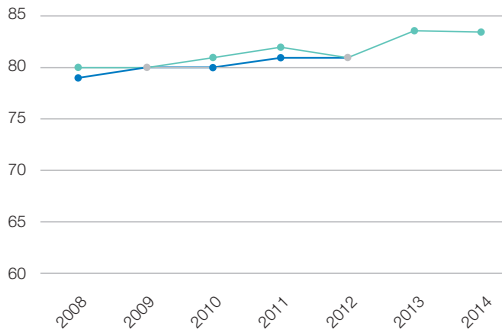
I tråd med rundskrivet «Nasjonale mål og prioriteringer på helse- og omsorgsområdet 2014» fra Helsedirektoratet prioriteres også disse områdene:

- Samarbeide med privat tannhelsetjeneste for å løse offentlige oppgaver
- Ha gode rutiner for bekymringsmeldinger til barnevernet
- Bidra til rekruttering av kandidater til spesialistutdanning
- Utarbeide samarbeidsavtaler med den kommunale helse- og omsorgstjenesten for å bidra til at tannhelsetjenestelovens prioriterte grupper får tilgang til tannhelsetjenester og hjelp til nødvendig daglig munnstell.

Endringer i Tannhelsetjenesteloven for å hindre kryssubsidiering innenfor den fylkeskommunale tannhelsetjenesten må følges opp. Dette innebærer en plikt til å føre separate regnskap for de ulike delene av tannhelsevirksomheten for å sikre at kryssubsidiering ikke forekommer. Dette innebærer også at fylkeskommunen får ansvar for å yte tannhelsetjenester til voksne mot betaling i områder av fylket hvor det kan være behov for offentlig subsidierte tjenester som følge av mangel på private tjenestetilbydere

Tannhelse Rogaland skal vedta ny klinikkplan for perioden 2015 – 2019.

5-åringer uten karieserfaring i %

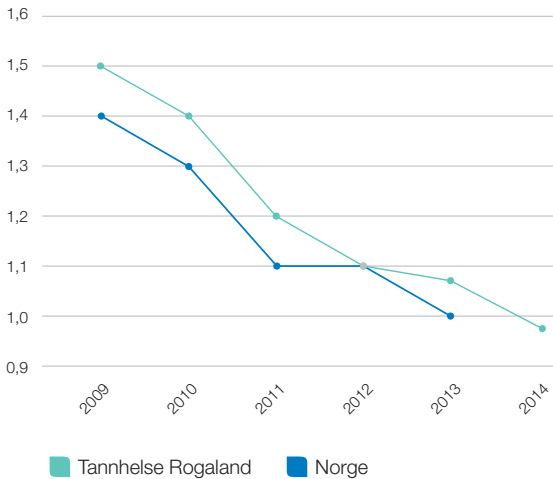
■ Tannhelse Rogaland ■ Norge

Tannhelsedistrikt	Antall 5-åringer	% us	dmft=0	% dmft=0
Nord-Rogaland	1 507	80	1 021	84,2
Nord-Jæren & Ryfylke	987	81	669	83,8
Stavanger	1 689	75	1 058	83,7
Sandnes	1 349	79	872	82,3
Sør-Jæren	1 267	87	917	83,4
Rogaland	6 799	80	4 537	83,5

Årsmelding 2014

DMFT for 12-åringer

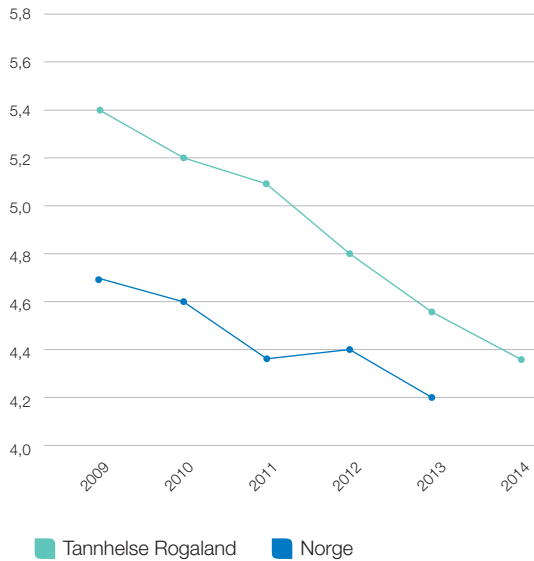

Tannhelsedistrikt	Antall 12-åringer	% us	DMFT
Nord-Rogaland	1 324	72	0,94
Nord-Jæren & Ryfylke	845	81	1,05
Stavanger	1 450	80	0,90
Sandnes	1 133	80	1,02
Sør-Jæren	997	96	1,02
Rogaland	5749	81	0,98

TANNHELSE
ROGALAND

DMFT for 18-åringer

Tannhelsedistrikt	Antall 18-åringer	% us	DMFT
Nord-Rogaland	1 513	75	4,38
Nord-Jæren & Ryfylke	873	82	4,74
Stavanger	1 731	80	3,86
Sandnes	1 201	78	4,39
Sør-Jæren	1 113	84	4,82
Rogaland	6 431	79	4,37

Årsmelding 2014

Pasientgrupper	Mål	2014		2013		2012		2011	
		Resultat	%	Resultat	%	Resultat	%	Resultat	%
Gruppe A	108 000	111 764	98	110 639	98	107 684	95	106 434	97
Gruppe B	1 500	1 695	97	1 723	97	1 621	93	1 551	92
Gruppe C1	3 000	3 039	96	3 212	97	3 101	90	2 969	88
Gruppe C2	3 200	2 389	87	2 560	88	2 862	79	3 446	76
Gruppe D	11 000	11 316	92	10 694	90	10 730	88	10 968	89
Gruppe E og rus	1 200	1 170		1 316		1 200		1 296	
SUM A - E	127 900	131 373		130 144		127 198		126 664	
Gruppe F	30 000	39 450	12	36 160	11	35 485	12	34 031	11
SUM A - F	157 900	170 823		166 304		162 683		160 695	
Pasientinntekter	75,4 mill.	82,9 mill.		78,8 mill.		73,5 mill.		67,9 mill.	

* % under tilsyn i forhold til reelt antall pasienter og ikke i forhold til måltall.

Bekymringsmelding barnevern

Tannhelsedistrikt	Antall varsler sendt foresatte	Antall ganger barnevernet har tatt kontakt med tannklinikk	Antall bekymringsmeldinger
Nord-Rogaland	9	9	8
TkVest/Rogaland	0	0	0
Nord-Jæren & Ryfylke	6	12	7
Stavanger	18	4	4
Sandnes	6	8	3
Sør-Jæren	9	5	14
Tannhelse Rogaland	48	38	36

Årsmelding 2014

Timer brukt til folkehelsearbeid

Tannhelsedistrikt*	2010	2011	2012	2013	2014
Nord-Rogaland	769	818	741	612	546
Nord-Jæren & Ryfylke	161	142	190	93	183
Stavanger	310	325	192	258	137
Sandnes	112	257	398	295	287
Sør-Jæren	513	442	434	326	332
Tannhelse Rogaland	1 863	1 984	1 955	1 584	1 484

* Varierer mht. størrelse og antall stillinger.

TANNHELSE
ROGALAND

Årsmelding 2014

Antall kursdager per ansatt

Tannhelsedistrikt	Tannlege	Tannpleier	Tannhelse- sekretær	Totalt
Nord-Rogaland	9	10	8	8
TkVest/Rogaland	7		7	7
Nord-Jæren & Ryfylke	7	5	5	6
Stavanger	9	8	7	8
Sandnes	6	8	5	6
Sør-Jæren	6	5	4	5
Fylkestannlegekontoret				8
Tannhelse Rogaland	7	7	6	7

Årsmelding 2014

Nøkkeltall økonomi

	Resultat 2014	Budsjett 2014	Resultat 2013	Resultat 2012
Driftsinntekter	319 780	288 062	315 250	281 536
Driftsutgifter	309 742	288 062	301 867	273 160
Brutto driftsresultat	10 038		13 383	8 376
Netto driftsresultat	9 180		13 496	10 632
Tidligere års mindreforbruk tilført driftsregnskapet				
Bruk av avsetninger og nye avsetninger	-5 222		4 723	3 666
Mindreforbruk	14 402		8 773	6 966

Tall i hele 1000

TANNHELSE
ROGALAND

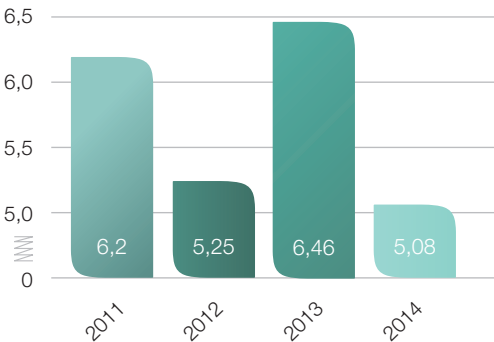
Antall ansatte/stillingstyper

	Kvinner	Menn	Totalt
Tannlege	85	26	111
Tannpleier	37	1	38
Tannhelsesekretær, klinikkassistent, resepsjonist	129	0	129
Renholder	18	1	19
Servicetekniker	0	2	2
Konsulent, rådgiver, fagleder	12	1	13
Psykolog	1	1	2
Leder med personalansvar	5	3	8
Totalt antall personer pr 1.1.2015	287	35	322

Årsmelding 2014

Sykefravær i %

TANNHELSE
ROGALAND

Årsaker til at tannleger har sluttet

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Privat praksis	2	4	1	4	6	8
Off. annet fylke	3	5	5	2	2	2
Flyttet tilbake til utlandet	1	1	1	0	0	0
Pensjon	3	2	2	2	2	2
Videreutdanning	2	1	2	4	2	0
Sum sluttet	12*	13	11	12	12	12

* Én har ikke oppgitt grunn.

Årsmelding 2014

Gruppe A. Barn og ungdom, født 1996–2013

Tannhelsedistrikt	Totalt	Under tilsyn	Under tilsyn %	Us og behandlet	Us og behandlet %	Under behandling	Planlagt ikke innkalt*
Nord-Rogaland	25 616	25 277	98,7	15 175	59,2	575	9 527
Nord-Jæren & Ryfylke	15 644	15 427	98,6	9 811	62,7	846	4770
Stavanger	29 628	29 247	98,7	18 253	61,6	686	10 308
Sandnes	22 443	21 941	97,8	14 070	62,7	944	6 927
Sør-Jæren	20 142	19 872	98,7	13 735	68,2	630	5 507
Tannhelse Rogaland	113 473	111 764	98,5	71 044	62,6	3 681	37 039

*Inkluderer 1 og 2-åringene som får tilsyn på helsestasjon.

Gruppe B. Psykisk utviklingshemmede over 18 år

Tannhelsedistrikt	Totalt	Under tilsyn	Under tilsyn %	Us og behandlet	Us og behandlet %	Under behandling	Planlagt ikke innkalt
Nord-Rogaland	472	452	95,8	413	87,5	26	13
Nord-Jæren & Ryfylke	254	249	98,0	200	78,7	33	16
Stavanger	359	347	96,7	296	82,5	42	9
Sandnes	243	237	97,5	187	77,0	43	7
Sør-Jæren	417	410	98,3	368	88,2	38	4
Tannhelse Rogaland	1 745	1 695	97,1	1 464	83,9	182	49

Gruppe C1. Eldre og langtidssyke i institusjoner (syke- og aldershjem, omsorgsboliger, sykehus og rusbehandling)

Tannhelsedistrikt	Totalt*	Under tilsyn	Under tilsyn %	Us og behandlet	Us og behandlet %	Under behandling	Planlagt ikke innkalt
Nord-Rogaland	832	801	96,3	719	86,4	50	32
TkVest/Rogaland	19	19	100,0	9	47,4	10	
Nord-Jæren & Ryfylke	299	296	99,0	225	75,3	53	18
Stavanger	1 022	967	94,6	788	77,1	82	97
Sandnes	494	484	98,0	362	73,3	56	66
Sør-Jæren	508	472	92,9	395	77,8	68	9
Tannhelse Rogaland	3 174	3 039	95,7	2 498	78,7	319	222

* Registrerte personer i gruppen oppitt fra helse- og sosialetatene i kommunene.

Gruppe C2. Pasienter som mottar hjemmebaserte tjenester, definert som nødvendig helsehjelp

Tannhelsedistrikt	Totalt*	Under tilsyn	Under tilsyn %	Us og behandlet	Us og behandlet %	Under behandling	Planlagt ikke innkalt
Nord-Rogaland	1 146	909	79,3	641	55,9	97	171
Nord-Jæren & Ryfylke	266	254	95,5	192	72,2	38	24
Stavanger	552	504	91,3	330	59,8	76	98
Sandnes	325	311	95,7	199	61,2	75	37
Sør-Jæren	467	411	88,0	320	68,5	68	23
Tannhelse Rogaland	2 756	2 389	86,7	1 682	61,0	354	353

*Registrerte personer i gruppen oppgitt fra helse- og sosialetatene i kommunene.

Årsmelding 2014

Gruppe D. Ungdommer 19 og 20 år, født 1994 og 1995

Tannhelsedistrikt	Totalt	Under tilsyn	Under tilsyn %	Us og behandlet	Us og behandlet %	Under behandling	Planlagt ikke innkalt
Nord-Rogaland	2 902	2 709	93,3	1 789	61,6	130	790
Nord-Jæren & Ryfylke	1 652	1 506	91,2	1 072	64,9	175	259
Stavanger	3 389	3 144	92,8	2 123	62,6	230	791
Sandnes	2 260	2 024	89,6	1 447	64,0	225	352
Sør-Jæren	2 130	1 933	90,8	1 627	76,4	126	180
Tannhelse Rogaland	12 333	11 316	91,8	8 058	65,3	886	2 372

Gruppe E inkl. rus. Pasienter i psykiatri, pleie av pårørende, fengsel og rusvern

Tannhelsedistrikt	Totalt	Under tilsyn	Under tilsyn %	Us og behandlet	Us og behandlet %	Under behandling	Planlagt ikke innkalt
Nord-Rogaland	257	233	90,7	155	60,3	58	20
TkVest/Rogaland	177	177	100,0	58	32,8	119	
Nord-Jæren & Ryfylke	91	85	93,4	47	51,6	29	9
Stavanger	217	210	96,8	97	44,7	88	25
Sandnes	176	167	94,9	71	40,3	66	30
Sør-Jæren	329	298	90,6	143	43,5	151	4
Tannhelse Rogaland	1 247	1 170	93,8	571	45,8	511	88

Gruppe F. Uprioriterte, voksne betalende pasienter

Tannhelsedistrikt	Totalt	Under tilsyn	Under tilsyn %	Us og behandlet	Us og behandlet %	Under behandling	Planlagt ikke innkalt
Nord-Rogaland	76 554	14 686	19,2	8 446	11,0	959	5 281
Nord-Jæren & Ryfylke	42 652	3 636	8,5	2 667	6,3	354	615
Stavanger	96 619	8 353	8,6	4 829	5,0	890	2 634
Sandnes	61 643	4 318	7,0	3 345	5,4	397	576
Sør-Jæren	52 731	8 457	16,0	7 138	13,5	508	811
Tannhelse Rogaland	330 199	39 450	11,9	26 425	8,0	3 108	9 917

Årsmelding 2014

Antall privatpraktiserende tannleger

Kommuner	Allmenn-praksis	Kjeve-ortopedi	Perio-donti	Oral kirurgi	Endodonti	Protetikk	Andre	Totalt
Eigersund	7	2	1	0	0	1	0	11
Gjesdal	3	2	0	0	0	0	0	5
Haugesund	29	4	2	0	0	0	0	35
Hå	5	0	0	0	0	0	0	5
Karmøy	8	1	0	0	0	0	0	9
Klepp	5	0	0	0	0	0	0	5
Lund	2	0	0	0	0	0	0	2
Randaberg	4	0	0	0	0	0	0	4
Sandnes	38	5	1	0	0	0	0	44
Sauda	3	0	0	0	0	0	0	3
Sokndal	1	0	0	0	0	0	0	1
Sola	13	2	2	2	2	1	1	23
Stavanger	90	4	6	3	3	4	0	110
Strand	6	0	0	0	0	0	0	6
Suldal	1	0	0	0	0	0	0	1
Time	12	4	0	0	0	0	0	16
Tysvær	3	0	0	0	0	0	0	3
Vindafjord	3	0	0	0	0	0	0	3
Rogaland	233	24	12	5	5	6	1	286

Personell i Tannhelse Rogaland

Tannhelsedistrikt	Overtannlege			Tannlege 1			Tannlege 2			Tannpleier			Tannhelsesekretær			Personell		
	Stl	Pers	Vak	Stl	Pers	Vak	Stl	Pers	Vak	Stl	Pers	Vak	Stl	Pers	Vak	Stl	Pers	Vak
Nord-Rogaland	1,0	1	0	0,0	0	0	27,0	30	178	8,4	10	73	31,7	34	0	68,1	75	251
TkVest/Rogaland	1,0	2	15	0,0	0	0	12,0	13	0	0,0	0	0	14,0	14	44	27,0	29	59
Nord-Jæren & Ryfylke	1,0	1	0	0,0	0	0	11,6	13	57	4,8	7	105	13,9	17	0	31,3	38	162
Stavanger	1,0	1	0	1,0	1	0	22,0	31	13	7,5	9	0	26,0	30	2	57,5	72	15
Sandnes	1,0	1	0	0,0	0	0	17,0	28	158	6,2	10	45	21,2	25	71	45,4	64	274
Sør-Jæren	1,0	1	0	0,0	0	0	20,3	23	51	7,9	8	6	21,6	22	10	50,8	54	67
Fylkestannlegekontoret																10,9	12	0
Rogaland	6,0	7	15	1,0	1	0	109,9	138	457	34,8	44	229	128,4	142	127	291,0	344	828
Årsverk vakant			0,3			0			9,5			5,0			2,8			17,6
Vak. i uker			5,2 %			0,0 %			8,7 %			14,3 %			2,2 %			6,0 %

Dekningsgrad av tannleger i Rogaland

Kommuner og tannhelsedistrikt	Allmennpraksis private tannleger	Offentlig ansatte tannleger	Totalt antall tannleger	Innbyggere per 30.09.2014	Innbyggere per tannlege	Innbyggere per tannlege inkl. spesialister
Haugesund og Utsira	29	5,6	34,6	36 662	1 060	903
Karmøy	8	10,4	18,4	41 982	2 282	2 164
Sauda	3	2,0	5,0	4 754	951	951
Suldal	1	2,0	3,0	3 912	1 304	1 304
Vindafjord	3	4,0	7,0	8 753	1 250	1 250
Bokn	0	0,2	0,2	871	4 355	4 355
Tysvær	3	2,8	5,8	10 845	1 870	1 870
Nord-Rogaland	47	27,0	74,0	107 779	1 456	1 331
Hjelmeland	0	1,0	1,0	2 774	2 774	2 774
Strand og Forsand	6	3,0	9,0	13 594	1 510	1 510
Kvitøy	0	0,1	0,1	530	5 300	5 300
Finnøy	0	1,0	1,0	3 120	3 120	3 120
Rennesøy	0	1,0	1,0	4 765	4 765	4 765
Randaberg	4	1,8	5,8	10 486	1 808	1 808
Sola	13	3,7	16,7	25 589	1 532	958
Nord-Jæren & Ryfylke	23	11,6	34,6	60 858	1 759	1 365
Stavanger	90	23,0	113,0	131 982	1 168	910
Bjerkreim	0	2,0	2,0	2 846	1 423	1 423
Gjesdal	3	3,0	6,0	11 540	1 923	1 443
Sandnes	38	12,0	50,0	73 198	1 464	1 307
Sandnes	41	17,0	58,0	87 584	1 510	1 327
Lund	2	0,7	2,7	3 266	1 210	1 210
Sokndal	1	1,0	2,0	3 299	1 650	1 650
Eigersund	7	4,0	11,0	14 898	1 354	993
Hå	5	6,0	11,0	18 383	1 671	1 671
Klepp	5	4,0	9,0	18 695	2 077	2 077
Time	12	4,6	16,6	18 183	1 095	883
Sør-Jæren	32	20,3	52,3	76 724	1 467	1 272
Rogaland	233	98,9	331,9	464 927	1 401	1 208

Årsmelding 2014

5-åringene

% av 5-åringene uten karieserfaring, dmft=0

Tannhelsedistrikt	Totalt antall	% us	% dmft=0	% dt=0	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Nord-Rogaland	1 507	80	84	87	78	79	80	80	86	84
Nord-Jæren & Ryfylke	987	81	84	87	81	84	86	82	83	84
Stavanger	1 689	75	84	87	80	82	82	83	83	84
Sandnes	1 349	79	82	85	81	85	80	83	83	82
Sør-Jæren	1 267	87	83	87	82	78	83	79	81	83
Rogaland	6 799	80	84	86	80	81	82	81	84	84
Norge					80	80	81	81	83	

12-åringene

% av 12-åringene uten karieserfaring, DMFT=0

Tannhelsedistrikt	Totalt antall	% us	% DMFT=0	% DT=0	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Nord-Rogaland	1 324	72	62	80	42	49	53	54	60	62
Nord-Jæren & Ryfylke	845	81	53	75	46	50	50	52	51	53
Stavanger	1 450	80	61	72	49	49	51	53	59	61
Sandnes	1 133	80	64	79	42	46	54	52	54	64
Sør-Jæren	997	96	61	81	41	45	51	53	54	61
Rogaland	5 749	81	60	77	44	48	52	53	56	60
Norge					49	50	55	54	57	

18-åringene

% av 18-åringene uten karieserfaring, DMFT=0

Tannhelsedistrikt	Totalt antall	% us	% DMFT=0	% DT=0	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Nord-Rogaland	1 513	75	18	60	11	10	13	15	17	18
Nord-Jæren & Ryfylke	873	82	17	49	11	15	12	15	13	17
Stavanger	1 731	80	22	64	14	15	16	17	22	22
Sandnes	1 201	78	15	58	12	11	16	15	17	15
Sør-Jæren	1 113	84	14	56	10	10	13	13	13	14
Rogaland	6 431	79	18	58	12	12	14	15	17	18
Norge					16	17	18	18	20	

Årsmelding 2014

DMFT for 12-åringer gj.sn. antall tenner med karieserfaring

% av 12-åringene uten ny karies, DT=0

Tannhelsedistrikt	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Nord-Rogaland	1,6	1,4	1,2	1,1	1,0	0,9	67	74	76	79	80	80
Nord-Jæren & Ryfylke	1,4	1,3	1,2	1,2	1,2	1,0	73	72	72	79	75	75
Stavanger	1,4	1,4	1,2	1,0	1,0	0,9	73	73	78	78	81	72
Sandnes	1,5	1,4	1,2	1,1	1,1	1,0	70	67	79	81	77	79
Sør-Jæren	1,7	1,5	1,3	1,1	1,1	1,0	67	72	73	79	81	81
Rogaland	1,5	1,4	1,2	1,1	1,1	1,0	70	72	76	79	79	77
Norge	1,4	1,3	1,1	1,1	1,0							

DMFT for 18-åringer gj.sn. antall tenner med karieserfaring

% av 18-åringene uten ny karies, DT=0

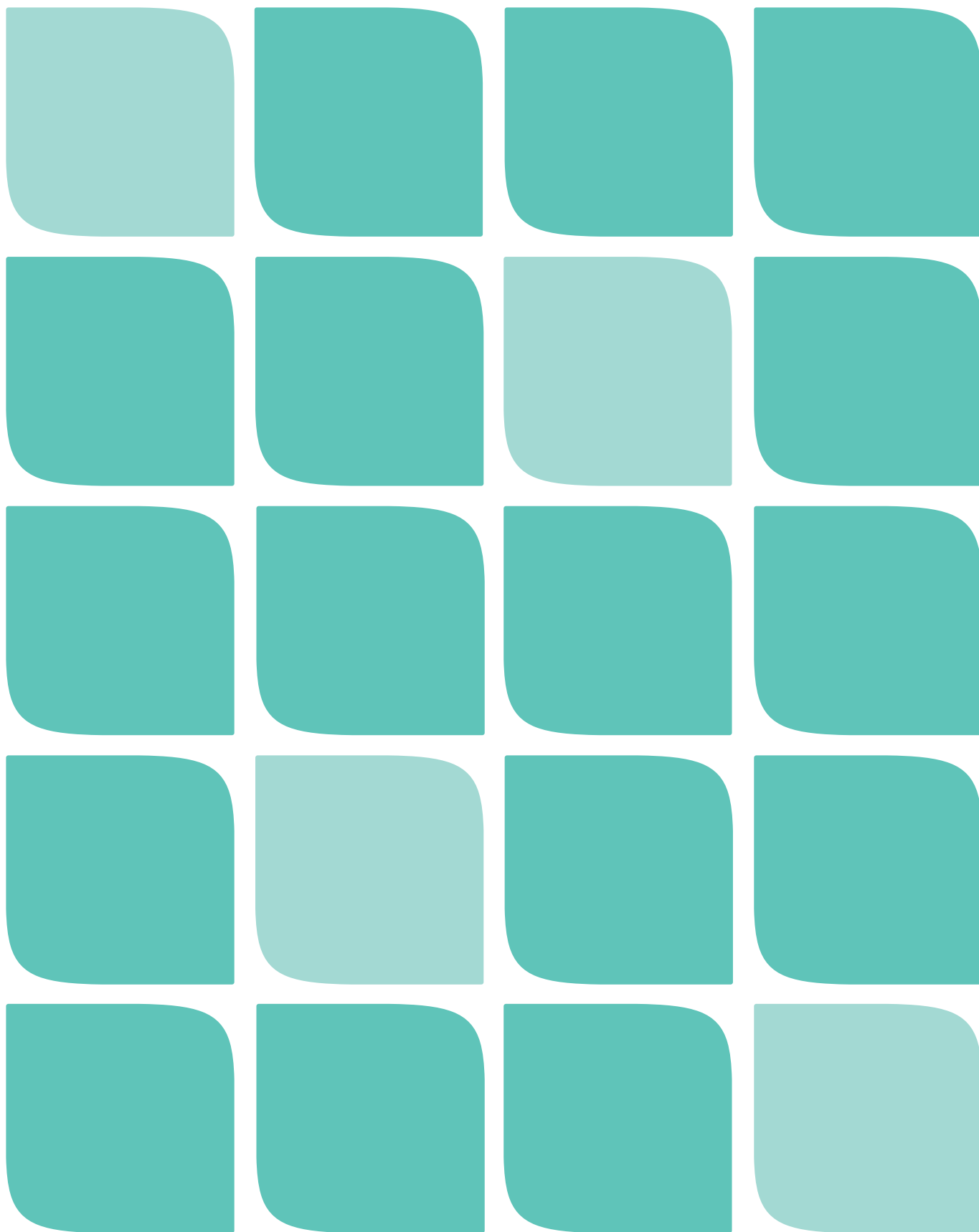
Tannhelsedistrikt	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Nord-Rogaland	5,6	5,5	5,2	4,9	4,8	4,4	50	50	56	59	60	60
Nord-Jæren & Ryfylke	5,2	4,9	5,3	5,0	4,7	4,7	52	55	46	52	47	49
Stavanger	5,0	4,7	4,7	4,3	4,0	3,9	52	57	58	65	63	64
Sandnes	5,1	5,3	4,7	4,8	4,3	4,4	52	59	54	63	56	58
Sør-Jæren	6,1	5,7	5,6	5,3	5,0	4,8	44	48	56	57	56	56
Rogaland	5,4	5,2	5,1	4,8	4,5	4,4	50	54	55	60	57	58
Norge	4,7	4,6	4,3	4,4	4,2							

Frekvensfordeling DMFT 12-åringene

Tannhelsedistrikt	DMFT	DT	DT i gj snitt	MT	MT i gj snitt	FT	FT i gj snitt	DMFT	% DMFT =0	% DMFT 1-4	% DMFT 5-9	% DMFT >=0
Nord-Rogaland	904	328	0,34	15	0,016	561	0,6	0,9	61,9	34,1	3,7	0,1
Nord-Jæren & Ryfylke	720	290	0,42	4	0,006	426	0,6	1,0	53,2	43,6	3,1	0,1
Stavanger	1 036	362	0,31	6	0,005	668	0,6	0,9	60,8	35,7	3,4	0,1
Sandnes	927	309	0,34	6	0,007	612	0,7	1,0	63,9	38,6	4,2	0,2
Sør-Jæren	978	330	0,34	10	0,010	638	0,7	1,0	60,7	34,8	4,0	0,6
Rogaland	4 565	1619	0,35	41	0,009	2 905	0,6	1,0	60,5	36,9	3,7	0,2

Frekvensfordeling DMFT 18-åringene

Tannhelsedistrikt	DMFT	DT	DT i gj snitt	MT	MT i gj snitt	FT	FT i gj snitt	DMFT	% DMFT =0	% DMFT 1-4	% DMFT 5-9	% DMFT >=0
Nord-Rogaland	4 973	1 061	0,93	48	0,04	3 864	3,4	4,4	18,1	41,6	27,2	12,2
Nord-Jæren & Ryfylke	3 372	952	1,34	19	0,03	2 401	3,4	4,7	17,4	37,4	32,6	8,3
Stavanger	5 375	1 222	0,88	63	0,05	4 090	2,9	3,9	22,3	45,2	23,5	9,0
Sandnes	4 099	1 004	1,08	36	0,04	3 059	3,3	4,4	15,4	44,3	29,7	10,6
Sør-Jæren	4 484	941	1,01	33	0,04	3 510	3,8	4,8	14,4	39,7	30,6	15,3
Rogaland	22 303	5 180	1,02	199	0,04	16 924	3,3	4,4	18,0	42,1	28,0	11,1

TANNHELSE
ROGALAND

Postboks 130, 4001 Stavanger | Besøksadr. Arkitekt Eckhoffs gate 1, 4010 Stavanger | tannhelserogaland.no